

Article history:

Received: 9 June 2024

Received in revised form: 5 August 2024

Accepted: 19 November 2024

Published online: 23 May 2025

**Sociological Studies in Sport**
(4S)

Development of parenting psycho-social skill training program based on parent-athlete relationship in teenage soccer players: an action research study

Shiva Molaviniya¹, Rokhsareh Badami², Zohreh Meshkati³

1. Department of Motor Behaviour and Sport Psychology, Isf.C., Islamic Azad University, Isfahan, Iran., Iran. E-mail: shiva.moavi98@gmail.com
2. Corresponding Author, Department of Motor Behaviour and Sport Psychology, Isf.C., Islamic Azad University, Isfahan, Iran. E-mail: dr.rokhsareh.badami@gmail.com
3. Department of Motor Behaviour and Sport Psychology, Isf.C., Islamic Azad University, Isfahan, Iran. E-mail: zmeshkati@gmail.com

Article Info**ABSTRACT****Article type:**

Research Article

Keywords:

adolescent,
psycho-social skills,
parent-athlete relationship,
soccer player,

Objective: The purpose of this study was to develop a training program for parents' psycho-social skills, based on the relationship between parents and athletes in teenage soccer players, using an action research approach.

Methodology: For this purpose, 30 parents (father or mother) and two coaches from a dedicated football academy were selected as participants in this study. The method employed in this study was action research, and the data collection method was qualitative. For this purpose, data were collected by monitoring verbal and non-verbal behaviors, as well as by gathering insights into the thoughts, feelings, and attitudes of the participants through reflective diaries, the researcher's reflective diaries, and semi-structured interviews with the coaches and parents of the athletes. The collected data were carefully implemented and analyzed using the qualitative content analysis method.

Results: The findings were categorized into five comprehensive areas: empowering parents in problem-solving, improving parental self-efficacy, self-control, social competence, and self-esteem, from the perspective of parents in the field of psycho-social skills.

Conclusion: Considering the importance of parents' role in raising children, training parents based on identified needs and the duration of the intervention is crucial in improving psycho-social skills and developing individual skills.

Cite this article: Molaviniya, Sh., Badami, R., & Meshkati, Z. (2025). Development of parenting psycho-social skill training program based on parent-athlete relationship in teenage soccer players: an action research study. *Sociological Studies in Sport*, 5(2), 123-139. DOI: <http://doi.org/10.30486/4S.2025.1122286>



© The Author(s).

Publisher Islamic Azad University, Isfahan Branch

Extended Abstract

Introduction

For adolescents to lead successful and healthy lives, they must develop various life skills (Vijayat, Hedayat, & Suttranes, 2023). Life skills are defined as the skills necessary to cope with the demands and challenges of everyday life (Hudag & Danish, 1999). Researchers believe that youth sports can facilitate or hinder the development of life skills and enjoyment of adolescents (Newman, Black, Stones, Jeffka, & Brennan, 2023). In terms of life skills development, researchers have suggested that coaches, peers, and parents play a role in the development of participants' life skills through sports (Holt et al., 2017). Although studies have been conducted to improve parental knowledge and the effectiveness of parental behavior on the development of life skills and enjoyment among players, fewer studies have been conducted in the form of action research, relying on qualitative data collection methods. Examining the biological experiences of parents based on three key parental behaviors in sport leads to a more detailed analysis of the effectiveness of life skills and enjoyment training interventions in youth soccer. Since qualitative methods are appropriate for evaluating educational program studies (Duhmeh, Bloom, Pigott, & Bemau, 2020), it is important to provide a life skills and enjoyment training program in youth soccer (Boer & Schlingo, 1992). Similarly, few studies have considered the needs of parents of athletes to design a protocol (Duhmeh, Bloom, Pigott, & Bemau, 2020; Morgan, 2006). According to Rogers' theory, each person's experiences of their interaction with the environment are shaped by and can only be understood by that person and are different from the perceptions of other people of that environment. As a result, to effectively raise adolescent athletes, attention should be paid to the individual differences of parents and their sports parenting knowledge. In this regard, it is essential to consider the unique potential and needs of each parent (Schultz and Schultz, 2016). Based on the aforementioned challenges, the present study aimed to develop a parental behavior management training program based on the parent-athlete relationship of adolescent soccer players as an action research study

Methods

The participants in this study consisted of 30 parents (either fathers or mothers), 21 children of athletes, and two coaches. This research was of the action research type, based on the qualitative data collection method, and involved training and management of the mental knowledge of parents of teenage football players during the pre-season, tailored to their specific needs and practical problems. The researcher followed a collaborative approach, which includes strategic action and critical reflection (Berg, 2004). create (Wegstaff, Hunton, and Filicher, 2013). Since action research is a dynamic cycle in the direction of identification, implementation, evaluation, and reflection (McNiff, 2013), the current action research was divided into four stages (planning, implementation, reflection, and evaluation) (Evans, Hardy, and Fleming, 2000).

Results

In the present study, the findings were classified into two parts. The first part presented the demographic information of the participants, which was kept confidential. In the second part, after writing a report of observations in the research

environment, informal conversations, and semi-structured interviews with the participants, data were extracted. The participants in the present study were 30 parents, aged 28 to 50 years, along with 2 team coaches. A total of 30 interviews were recorded with the parents. These interviews were conducted in the football academy office. Data were also obtained during group meetings and informal conversations with parents during their children's football practice. The interviews lasted 45 minutes to 1 hour. The participants in the study were treated as real experts in the research, and their topics and suggestions were accepted and thoroughly analyzed.

Ultimately, the dynamic action research cycle enabled the identification of five overarching categories from the parents' perspective in the field of behavior management: adolescent crisis, parental self-efficacy promotion, behavior regulation, social competence, and achievement motivation.

Conclusion

Given the importance of parents in raising children, training them based on identified needs and the duration of the intervention is crucial in improving life skills and developing individual skills. Therefore, by the findings of this study, it is recommended that parents and sports organizations prioritize teaching psychological skills to parents, enabling them to be more effective in achieving long-term goals in raising adolescents.

Keywords

Adolescent, psycho-social skills, parent-athlete relationship, soccer player

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines:

This research has strictly adhered to ethical guidelines.

Authors' contribution:

The first and second authors made substantial contributions to the conception and design of the work, participated in the acquisition and analysis of data, and contributed to the interpretation of the results. They were involved in drafting the manuscript and critically revising it for important intellectual content. They gave final approval of the version to be published. They agree to be accountable for all aspects of the work, ensuring that questions related to the accuracy or integrity of any part of the work are appropriately investigated and resolved. The third author made substantial contributions to the data analysis and contributed to the design of the work. She contributed to drafting sections of the manuscript and revising it for intellectual content. She gave final approval of the version to be published. She agrees to be accountable for all aspects of the work in ensuring that questions related to the accuracy or integrity of any part of the work are appropriately investigated and resolved.

Conflict of interest:

There is no conflict of interest.



تدوین برنامه آموزشی مدیریت رفتار والدین مبتنی بر رابطه والد و ورزشکار فوتبالیست‌های نوجوان: یک مطالعه اقدام‌پژوهانه

شیوا مولوی‌نیا^۱ ID، رخساره بادامی^۲ ID✉، زهره مشکاتی^۳ ID

۱. گروه رفتار حرکتی و روانشناسی ورزشی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران. رایانامه: shiva.moavi98@gmail.com

۲. نویسنده مسؤول، گروه رفتار حرکتی و روانشناسی ورزشی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران. رایانامه: dr.rokhsareh.badami@gmail.com

۳. گروه رفتار حرکتی و روانشناسی ورزشی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران. رایانامه: zmeshkati@gmail.com

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی	هدف: هدف از مطالعه حاضر تدوین برنامه آموزشی مدیریت رفتار والدین مبتنی بر رابطه والد و ورزشکار فوتبالیست‌های نوجوان بود.
	روش‌شناسی: بدین منظور ۳۰ والد (پدر یا مادر) و ۲ مربی از یک آکادمی اختصاصی فوتبال به عنوان شرکت‌کننده در این مطالعه انتخاب شدند. روش این مطالعه، اقدام‌پژوهی و شیوه جمع‌آوری داده‌های آن کیفی بود. برای این منظور داده‌ها با نظارت بر رفتارهای کلامی و غیرکلامی، همچنین برای شناخت افکار، احساسات و نگرش مشارکت‌کنندگان از دفتر بازتابی خاطرات، همچنین خاطرات بازتابی محقق و مصاحبه نیمه ساختار یافته با مربی و والدین ورزشکاران جمع‌آوری شد. داده‌های جمع‌آوری شده با دقت اجرا و با استفاده از روش تحلیل محتوای کیفی تجزیه و تحلیل شدند.
کلیدواژه‌ها: رابطه والد - ورزشکار، فوتبالیست، مدیریت رفتار، نوجوان	یافته‌ها: یافته‌ها در پنج مقوله فراگیر «بحران دوره نوجوانی، ارتقاء خودکارآمدی والدین، تنظیم رفتار، شایستگی اجتماعی و انگیزه پیشرفت از دیدگاه والدین در زمینه مدیریت رفتار» قرار داده شد.
	نتیجه‌گیری: با توجه به اهمیت نقش والدین در پرورش فرزندان، آموزش والدین براساس نیازهای شناسایی شده و مدت زمان مداخله، اهمیت بسزایی در بهبود مهارت‌های زندگی و توسعه مهارت‌های فردی دارد.

استناد: مولوی‌نیا، شیوا؛ بادامی، رخساره؛ و مشکاتی، زهره. (۱۴۰۴). تدوین برنامه آموزشی مدیریت رفتار والدین مبتنی بر رابطه والد و ورزشکار فوتبالیست‌های نوجوان: یک مطالعه اقدام‌پژوهی، مطالعات جامعه‌شناختی در ورزش، ۵(۲)، ۱۳۹-۱۲۳.



<http://doi.org/10.30486/4S.2025.1122286>

مقدمه

برای اینکه نوجوانان زندگی موفق و سالمی داشته باشند، باید مهارت‌های مختلف زندگی را توسعه دهند (ویجیات، هدیات و سوترانس^۱، ۲۰۲۳). مهارت‌های زندگی به عنوان مهارت‌های لازم برای رویارویی با خواسته‌ها و چالش‌های زندگی روزمره تعریف می‌شود (هوداگ و دانیش^۲، ۱۹۹۹)؛ برای مثال می‌توان به رهبری، کار گروهی و مهارت‌های اجتماعی اشاره کرد. مطالعات قبلی نشان داده‌اند که چنین مهارت‌های زندگی با فعالیت‌های فوق برنامه از جمله موسیقی، نمایش و ورزش توسعه می‌یابد (المدا، دایس، کورت ریل، منیز و فونسکا^۳، ۲۰۲۳). به دلیل مشارکت زیاد و ماهیت تعاملی، عاطفی و اجتماعی آن، ورزش مدت‌هاست که به عنوان یک محیط ایده‌آل برای رشد نوجوانان در نظر گرفته شده است (ادر، وید، پانکوک وایمی^۴، ۲۰۲۳). تحقیقات نشان داده است که نوجوانان از طریق مشارکت ورزشی، طیفی از مهارت‌های زندگی مانند تعیین هدف، حل مسأله و مهارت‌های مدیریت زمان را توسعه می‌دهند (جانستون، هاروود و مینیتی^۵، ۲۰۱۳). جانستون و همکاران در مقاله مروری (۲۰۱۳) تأکید کردند که بسیاری از مهارت‌های زندگی را می‌توان با ورزش توسعه داد، که متداول‌ترین آنها عبارتند از: کار تیمی، تعیین هدف، مدیریت زمان، مهارت‌های عاطفی، ارتباطات بین فردی، مهارت‌های اجتماعی، رهبری و حل مسأله و تصمیم‌گیری. تحقیقات کرونین و آلن^۶ (۲۰۱۷)، با استفاده از مقیاس مهارت‌های زندگی برای ورزش، نشان داده‌اند که جوانان این هشت مهارت زندگی را با ورزش توسعه می‌دهند. اهمیت این هشت مهارت زندگی همچنین با تحقیقات اخیر نشان داده شده است که آن‌ها با عزت نفس، عاطفه مثبت و رضایت از زندگی ورزشکاران مرتبطند (کرونین، آلن، مولونا و راسل^۷، ۲۰۱۸).

در ورزش جوانان، یادگیری مهارت‌های جدید و لذت بردن از مهم‌ترین عوامل مرتبط با مشارکت ورزشی نوجوانان است (مک کارتی و جونز^۸، ۲۰۰۷؛ ادمونتون، تیل، ویوینگ، بارتون ولارا بریکال^۹، ۲۰۲۴). علاوه بر این، اتحادیه فوتبال از این موضوع حمایت کرده است که رشد روانی اجتماعی و لذت بردن نوجوانان جنبه‌های کلیدی تجربه فوتبال است (هاروود^{۱۰}، ۲۰۰۸). اسکنلان و لوتویت^{۱۱} (۱۹۸۶) لذت ورزشی را به عنوان "پاسخ عاطفی مثبت یک فرد به تجربه ورزشی رقابتی خود" تعریف کردند (ص ۳۲). لذت نقش مهمی در تجارب ورزشی شرکت‌کنندگان دارد و دلیل اصلی ادامه مشارکت نوجوانان در ورزش است (فریزر توماس، کوته و دیکین^{۱۲}، ۲۰۰۸). در مقابل، بررسی تمپل و کرین^{۱۳} (۲۰۱۶) نشان داد که فقدان لذت یکی از عوامل اصلی ترک ورزش از رشته‌هایی مانند فوتبال است.

محققان معتقدند که جو ورزش جوانان می‌تواند رشد مهارت‌های زندگی و لذت بردن نوجوانان را تسهیل یا مانع شود (نیومن، بلک، استونز، جفکا و برینان، ۲۰۲۳). از نظر رشد مهارت‌های زندگی، محققان پیشنهاد کرده‌اند که مربیان، همسالان و والدین در توسعه مهارت‌های زندگی شرکت‌کنندگان از طریق ورزش نقش دارند (هولت و همکاران^{۱۴}، ۲۰۱۷). هولت و همکاران (۲۰۱۷) در بررسی خود از ۶۳ مطالعه کیفی گزارش کردند که ۴۷ مطالعه مربوط به پیامدهای رشد مثبت جوانان توسط روابط در محیط اجتماعی (به عنوان مثال توسط مربیان، همسالان و والدین) تسهیل شده است. از این مطالعات، ۱۹ مورد در مورد تأثیرات مربی بزرگسالان، ۱۹ مورد بر روابط با همسالان و ۹ مورد بر تأثیرات والدین گزارش شده است. چنین یافته‌ای از پیشنهاد هاروود و نایت^{۱۵} (۲۰۱۵) حمایت می‌کند که تحقیقات در مورد تأثیر فرزندپروری در ورزش نسبت به مربیگری ورزشی کمتر گسترده و ثابت است. در کنار تأثیر والدین بر رشد مهارت‌های زندگی شرکت‌کنندگان در ورزش، این نیز درست است که در اینکه نوجوانان از تجربیات ورزشی خود لذت می‌برند یا نه، نقش دارند (آلت، بایتون و پرایسی^{۱۶}، ۲۰۲۴).

1 Wijaya, Hidayat & Sutresna,

2 Hodge & Danish

3 Almeida, Dias, Corte-Real, Menezes & Fonseca

4 Eather, Wade, Pankowiak & Eime

5 Johnston, Harwood & Minniti,

6 Cronin & Allen

7 Cronin, Allen, Mulvenna & Russell

8 McCarthy & Jones

9 Emmonds, Till, Weaving, Burton & Lara-Bercial

10 Harwood

11 Scanlan & Lewthwaite

12 Fraser-Thomas, Côté & Deakin

13 Temple & Crane

14 Holt, Neely, Slater, Camiré, Côté, Fraser-Thomas, Tamminen

15 Harwood & Knight

16 Ault, Blanton & Pierce

نظریه‌های متعددی در زمینهٔ فرزندپروری و رشد مثبت جوانان در ورزش ارائه شده است (هولت و همکاران، ۲۰۱۷؛ تیکویس، سپراف روسادو، سیلوا و کالمیرو^۱، ۲۰۱۶). در مورد رشد مهارت‌های زندگی، دو نظریه برای پژوهش حاضر از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بودند. مدل گولد و کارسون^۲ (۲۰۰۸) از مربیگری مهارت‌های زندگی از طریق ورزش پیشنهاد می‌کند که روابط با افراد مؤثر در ورزش (به عنوان مثال، مربیان و والدین) بر رشد مهارت‌های زندگی شرکت‌کنندگان تأثیر می‌گذارد. اخیراً، هولت و همکارانش (۲۰۱۷) مدل مبتنی بر نظریهٔ پایهٔ رشد مثبت جوانان را از طریق ورزش پیشنهاد کردند که مشارکت حمایتی والدین بخشی از جو ورزشی است که بر رشد مهارت‌های زندگی شرکت‌کنندگان تأثیر می‌گذارد. با حمایت از این گزاره‌ها، هودج، کانتر، فورنریس، بوکارو و سایر مککورد^۳ (۲۰۱۷) در یک مطالعهٔ کیفی نشان دادند که مشارکت والدین به طور فعال در کسب رهبری، تعیین هدف و مهارت‌های عاطفی فرزندان خود در طول یک برنامهٔ مهارت‌های زندگی مبتنی بر ورزش نقش مهمی دارد.

سه رفتار مهم والدین در ورزش درک و تحسین، رفتار دستوری و فشار است (لی و مک‌لین^۴، ۱۹۹۷؛ وورث، لی، و آلفرمن^۵، ۲۰۰۴). درک و تحسین عبارت است از «تشویق والدین که با درک کودکان از همدلی والدین نسبت به فعالیت ورزشی آن‌ها نشان داده می‌شود و باعث افزایش لذت و انگیزه بازیکنان برای پایداری در ورزش می‌گردد» (دانیونی، بارنی و روسناتی^۶، ۲۰۱۷). ورزشکاران پیشنهاد می‌کنند که تحسین والدین به آن‌ها اعتماد به نفس (نایت، نیلی و هولت^۷، ۲۰۱۱) و تاب‌آوری را افزایش می‌دهد (راس، مالت، پارکس، و استراکان، ۲۰۱۵) و موجب کاهش اضطراب در ورزش می‌شود (بویس، لالان، و دلفورز^۸، ۲۰۰۹). پژوهش‌ها نشان داده‌اند که درک و تحسین نیز به طور مداوم با لذت شرکت‌کنندگان از ورزش‌شان مرتبط است (دان و همکاران^۹، ۲۰۱۶؛ سانچز-میگل، لئو، سانچز-ولیوا، آمادو، گارسیا-کالوو^{۱۰}، ۲۰۱۳).

دومین رفتار مهم والدین در ورزش، رفتار دستوری است. رفتار دستوری عمدتاً شامل ارتباط یک‌طرفه است، جایی که شخص به دیگری می‌گوید چگونه یا چرا کاری را انجام دهد و عملکرد آن فرد را از نزدیک زیر نظر دارد (بلانچارد، زیگرمی و زیگرمی^{۱۱}، ۱۹۸۵). ارائه دستورالعمل‌های آموزشی در طول رقابت نمونه‌ای از رفتار دستوری است (وورث، لی، و آلفرمن، ۲۰۰۴) برخی از مطالعات نشان داده‌اند که رفتار دستوری والدین می‌تواند تأثیر منفی بر نوجوانان شرکت‌کنندگان در ورزش داشته باشد؛ برای مثال، رفتارهای دستوری می‌تواند نوجوانان را تحت فشار فزاینده‌ای قرار دهد (اد، کامفوف، مکی، و آرمنتروت^{۱۲}، ۲۰۱۲؛ لی و مک‌لین، ۱۹۹۷) و اگر بلافاصله قبل از اجرای مهارت ارائه شود، می‌تواند منجر به افزایش اضطراب گردد (هولت، تامینن، بلک، سین، و دیوار^{۱۳}، ۲۰۰۸).

سومین رفتار مهم والدین در ورزش، فشار است. ادبیات تحقیق نشان می‌دهد که تأثیر فشار والدین بر تجربیات ورزشی نوجوانان تا حدودی نامشخص است. به طور کلی، فشار به عنوان یک رفتار منفی در ورزش در نظر گرفته می‌شود که منجر به شک و تردید در تصمیم‌گیری‌ها در حین بازی، احساس ناراحتی، کاهش انتقال ارزش‌های مثبت ورزشی از والدین و درک کمی از شایستگی، عزت نفس و لذت می‌شود. (دانیونی و همکاران، ۲۰۱۷؛ اومونسدن، رابرتز، لمیر، و میلار^{۱۴}، ۲۰۰۶). هاروود و نایت (۲۰۱۵) همچنین گزارش دادند که فشار کمتر از سوی والدین با عزت نفس و لذت بیشتر همراه است. جالب اینجاست که برخی تحقیقات نشان داده‌است که فشار والدین تأثیرات مثبتی در ورزش دارد. اورورک، اسمیت، اسمول و کامینگ^{۱۵} (۲۰۱۱) نشان دادند که اگر تمرکز بر خودسازی و انجام حداکثر تلاش از سوی والدین وجود داشته باشد، این فشار می‌تواند اضطراب را کاهش دهد. علاوه بر این، نایت، برو و هاروود^{۱۶} (۲۰۱۷) توضیح دادند که

1 Teques, Serpa, Rosado, Silva & Calmeiro

2 Gould & Carson

3 Hodge, Kanters, Forneris, Bocarro & Sayre-McCord

4 Lee & MacLean

5 Wuerth, Lee, M & Alfermann

6 Danioni, Barni & Rosnati

7 Knight, Neely & Holt

8 Bois, Lalanne & Delforge

9 Dunn, Dorsch, King & Rothlisberger

10 Sánchez-Miguel, Leo, Sánchez-Oliva, Amado & García-Calvo

11 Blanchard, Zigarmi & Zigarmi

12 Ede, Kamphoff, Mackey & Armentrout

13 Holt, Tamminen, Black, Sehn & Wall

14 Ommundsen, Roberts, Lemyre & Miller

15 O'Rourke, Smith, Smoll, & Cumming

16 Knight, Berrow & Harwood

بسته به اهداف شرکت کنندگان، نحوه تفسیر رفتارها و زمانی که رفتارها (قبل، حین یا بعد از مسابقه) نشان داده می شوند، رفتارهای والدین را می توان تحت فشار یا حمایت کننده تلقی کرد.

با اینکه در زمینه ارتقاء دانش والدین و اثربخشی رفتار والدین بر توسعه مهارت های زندگی و لذت بازیکنان مطالعات انجام شده است؛ اما کمتر مطالعه ای، به صورت اقدام پژوهی با تکیه بر روش جمع آوری داده ها به صورت کیفی بوده است. بررسی تجربه زیستی والدین بر اساس سه رفتار مهم والدین در ورزش منجر به واکاوی دقیق تری از اثربخشی مداخله آموزش توسعه مهارت های زندگی و لذت بردن در فوتبال نوجوانان می گردد. از آنجا که روش های کیفی برای ارزیابی مطالعات برنامه های آموزشی مناسبند (دوهمه، بلوم، پیگوت، باموس^۱، ۲۰۲۰)، ارائه یک برنامه آموزش توسعه مهارت های زندگی و لذت بردن در فوتبال نوجوانان حائز اهمیت است (بوئر و شلینگو^۲، ۱۹۹۲). همین طور، کمتر مطالعه ای، برای طراحی پروتکل، براساس نیازهای والدین ورزشکاران مد نظر قرار گرفته شده است (دوهمه، بلوم، پیگوت، باموس، ۲۰۲۰؛ مورگان^۳، ۲۰۰۶). براساس، نظریه راجرز، تجارب هر فرد از تعامل او با محیط شکل گرفته و فقط توسط خود آن شخص قابل درک است و با ادراک افراد دیگر از آن محیط متفاوت است؛ در نتیجه برای پرورش ورزشکاران نوجوان باید به تفاوت های فردی والدین و دانش فرزندپروری ورزشی آنها توجه کرد و از این نظر، توجه به توان بالقوه فردی و نیاز والدین حائز اهمیت است (شولتر و شولتر^۴، ۲۰۱۶). بر اساس چالش های ذکر شده، هدف از مطالعه حاضر، تدوین برنامه آموزشی مدیریت رفتار والدین، مبتنی بر رابطه والد و ورزشکار فوتبالیست های نوجوان به عنوان یک مطالعه اقدام پژوهی بود.

روش شناسی پژوهش

اقدام پژوهی به عنوان فرایندی مشارکتی برای ارائه راه حل های بلندمدت جهت شناسایی و رفع نیازهای زندگی واقعی والدین ورزشکاران مورد استفاده قرار می گیرد (هیل، هانتون، ماتئوس و فیلمینگ^۵، ۲۰۱۱). محققان در این مطالعه با پیوند بین اقدام و پژوهش چهره اصلی این روش را نمایان کردند (کینس و همکاران^۶، ۲۰۱۴) تا در راستای رسیدن به ارتقای توانمندی های والدین در دنیای واقعی تغییر ایجاد کنند (هودکینسون و هریتو^۷، ۲۰۰۲). اقدام پژوهی به گفت و گوی بین فردی اشاره دارد که به موجب آن همه افراد متخصص و یادگیرنده در فرآیند پویای کنش و تأمل مشارکت می نمایند و از واقعیت کنونی به عنوان نقطه شروعی برای ساختن و تولید دانش آگاهانه جدید استفاده می کنند (اسمیت^۸، ۱۹۹۷). این فرآیند جمعی و درک جهان مشترک، امکان افزایش آگاهی را فراهم می کند و منجر به اقدام آگاهانه می گردد که به موجب آن تأمل بدون عمل کافی نیست و عمل بدون تأمل مؤثر نیست (اسلن، میگل و است^۹، ۲۰۰۹). محققان در این پژوهش از فرآیند مشارکتی، بازتابی و تحول آفرین اقدام پژوهی در جهت ایجاد یک شانس برای اشتراک گذاری دانش و تجربیات بین محققان و مشارکت کنندگان بهره خواهند برد تا به آنها در رفع نیازشان کمک کند. از آنجا که اقدام پژوهی چرخه ای پویا شناسایی، اجرا، ارزیابی و بازتاب (مک نیف، ۲۰۱۳)؛ تحقیق اقدام پژوهی فعلی به چهار مرحله (برنامه ریزی، اجرا، بازتاب و ارزیابی) تقسیم شد (ایوانز، هاردی و فیلمینگ^{۱۰}، ۲۰۰۰).

شرکت کنندگان این پژوهش ۳۰ والد (پدر یا مادر) و ۲ مربی از یک آکادمی فوتبال انتخاب شدند. با توجه به موضوع حساس فرزندپروری ورزشی و عوامل مؤثر بر آن، محققین فرآیند تحقیق را در مراحل زیر به دقت برنامه ریزی کردند. ابتدا برای انجام پژوهش تأییدیه اخلاقی از دانشگاه آزاد اسلامی اصفهان (خوراسگان) گرفته شد. در مرحله بعد، محقق در جلسه ای با مربی توضیحات جامع در مورد تحقیقات در حال انجام و برنامه خود را ارائه کرد. این امر موجب گردید تا محققان با حمایت مربی بتوانند اثرگذاری بهتری داشته باشند. در مرحله بعد، محققان جلسه ای با والدین تشکیل دادند. اهداف پژوهش برای آنها شرح داده شد. با توجه به نیازهای والدین مقرر شد در صورت عدم انگیزه والدین برای شرکت در کلاس های تئوری، آنها می توانند در هر مرحله از فرآیند پژوهش خارج گردند. به

1 Dohme, Bloom, Piggott & Backhouse

2 Brewer & Shillinglaw

3 Morgan

4 Schultz & Schultz

5 Hill, Hanton, Matthews & Fleming

6 Kemmis, McTaggart, Nixon, Kemmis, McTaggart & Nixon

7 Hodgkinson GP, Herriot

8 Smith

9 Snell, Miguel & East

10 Evans, Hardy & Fleming

شرکت کنندگان در تحقیق اعلام گردید که ناشناس و محرمانه بودن اطلاعات فردی تضمین می شود. تمام اطلاعات شناسایی شخصی در طول تجزیه و تحلیل داده های پژوهش حذف یا تغییر کردند و برای اشخاص ثالث در دسترس نیست. به شرکت کنندگان اطلاع داده شد که این پژوهش مطابق با استانداردهای اخلاقی دانشگاهی، انجام خواهد گرفت.

برای نیل به توصیف عمیق تجربیات و کشف معنای زندگی مشارکت کنندگان (هالوی و ویلر^۱، ۲۰۰۲)، غوطه وری محققان در محیط پژوهش فرصتی را فراهم می سازد تا به بررسی ارزش و نگرش مشارکت کنندگان دست یابند (بروان و کلارک^۲، ۲۰۱۳)؛ بنابراین ارائه شرح مختصری از سوابق و تجربیات پژوهشگران و نقش اول آن تجربیات در رسیدن به هدف این پژوهش از اهمیت زیادی برخوردار است. محقق اول در مقطع دبستان رشته های ورزشی متعددی را تا سطح مسابقات استانی تجربه کرده است. در نهایت به صورت حرفه ای در رشته کانوپولو که یکی از شاخه های رشته قایقرانی است؛ ورزش خود را ادامه و طی سالیان حضور پررنگ در این رشته عناوین متعددی در سطح ملی و بین المللی را کسب کرده است. سپس با هدف ارتقاء دانش در زمینه علوم ورزشی و به کارگیری مهارت های روانی در ارتقاء عملکردش، مدرک کارشناسی و کارشناسی ارشد خود را در رشته علوم ورزشی و روان شناسی ورزش کسب نموده است. مرحله جمع آوری داده ها توسط دو محقق همکار صورت گرفت. محقق دوم تجربه گسترده ای در دوران زندگی خود در ورزش قهرمانی بسکتبال به صورت حرفه ای داشته است، از سوی دیگر در حوزه ورزش های قهرمانی، پژوهش های علمی خود را انجام داده تا بتواند محیط های ورزش جوانان را در حوزه های رفتار حرکتی و روانشناسی ورزش برای پرورش ورزشکاران در تمامی سطوح غنی سازد. محقق سوم به صورت حرفه ای در ورزش والیبال فعالیت داشته و مطالعات زیادی در حوزه هوش فرهنگی، کارکردهای شناختی و سلامت روان ورزشکاران انجام داده است. سرمربی این ورزشکاران، یک مرد ۲۷ ساله اصفهانی با ۱۲ سال سابقه مربیگری بود که نقش مهمی در مداخله ارزیابی رفتار والدین داشت. مدرک او کارشناسی در رشته تربیت بدنی و کارشناسی ارشد در رشته فیزیولوژی کاربردی بود و در دوران مربیگری خود، کسب دانش ورزشی را به صورت عملی برای والدین آن ها ضروری می دانست.

در این پژوهش با استناد به پارادایم واقع گرایی انتقادی^۳ (اشمیت و مک گانن^۴، ۲۰۱۸) برای کشف تجربیات مشترک والدین فوتبالیست از سه رفتار مهم والدین و برنامه آموزشی مدیریت رفتار والدین مبتنی بر رابطه والد و ورزشکار فوتبالیست های نوجوان و همچنین تأثیر درک شده آن بر دانش، هیجانات و مهارت های رفتاری و روابط بین فردی در والدین استفاده شد (نیدلمن و نیدلمن^۵، ۱۹۹۶). در مطالعه حاضر، داده های کیفی از طریق مشاهده رفتار کلامی و غیرکلامی شرکت کنندگان، دفتر بازتابی خاطرات شرکت کنندگان، خاطرات بازتابی محقق، جلسات مشاوره فردی جمع آوری شد، علاوه بر این محققان برای شناخت و درک افکار و احساسات شرکت کنندگان از مصاحبه های نیمه ساختار یافته استفاده کردند. راهنمای مصاحبه از مطالعه (لینستینک^۶، ۲۰۱۶) تهیه شده است. پرسش ها براساس (۱) نیازهای آموزشی، (۲) نیازهای روانشناختی و (۳) نیازهای ورزشی در فرآیند مصاحبه بود. این امر نگاهی عمیق برای شناسایی نیازهای آموزشی والدین از طریق تعامل بین محققان، والدین و مربی فراهم کرد. اجرای این پژوهش شامل مراحل زیر است:

مرحله برنامه ریزی: در این پژوهش مطابق با استراتژی اقدام پژوهی محققان برای تدوین برنامه آموزشی مدیریت رفتار والدین مبتنی بر رابطه والد و ورزشکار فوتبالیست های نوجوان، به عنوان «عاملی برای تغییر» در موقعیت های واقعی زندگی اقدام نمودند (هیر و اندرسون^۷، ۲۰۱۴)، در نهایت، این امکان فراهم شد که محققین در میدان تحقیق بتواند به درک و شناخت صحیحی از نیازهای آموزشی والدین دست یابند (مک نیف^۸، ۲۰۱۳). در ادامه، محققان به مدت ۳ ماه برای شناسایی نیاز والدین برای شروع برنامه آموزشی توسعه مهارت های زندگی، لذت بردن در فوتبال جوانان و اهمیت رفتارهای والدین فوتبالیست های نوجوان در محیط پژوهش حضور یافتند تا بتوانند از تفکر والدین، یادداشت های میدانی دقیق تری بگیرند و بتوانند فهرستی از نیازهای آن ها را درک و ثبت نمایند. این امر موجب سهولت فرآیند شناسایی نیاز آموزشی به واسطه مشاهده رفتارهای مهم والدین در دنیای واقعی زندگی ورزشی فرزندانشان شد. این امر موجب گردید تا محققین آزادانه تر در محیط تحقیق حرکت کنند در حالی که به عنوان بخشی از کادر فنی تیم پذیرفته می شوند (اشمیت،

1 Holloway & Wheeler

2 Clarke & Braun

3 Critical Realism

4 Smith & McGannon

5 Needleman & Needleman

6 Lisinskiene

7 Herr & Anderson

8 McNiff

اسپارکس و کادیک^۱، ۲۰۱۴). در همین راستا، با هدف ایجاد اعتماد متقابل و زبان مشترک، بین محققان و والدین ورزشکاران، جلسات متعددی حین تمرینات تخصصی فوتبال فرزندانشان برگزار گردید. در این جلسات، به تعامل و گفتگو در زمینه فوتبال و رفتار والدین پرداختند. در طول این مدت محققان مصاحبه‌های نیمه ساختار یافته را انجام دادند. قابل ذکر است براساس روش اقدام‌پژوهی سازمانی با مشاوره علمی، می‌توان بیان داشت که ارتباط بین محقق و مشارکت‌گندگان عنصر جدایی ناپذیر در محیط پژوهش است (وگوسف، هانتون و فیلچر، ۲۰۱۳). هدف محققان، دستیابی به بینش‌های غنی و کل‌نگر در مورد تجربه‌ها، نیازها و علاقه‌مندی‌های والدین (براون و کلارک، ۲۰۱۳) بود؛ تا محققین بتوانند تدوین برنامه آموزشی توسعه مهارت‌های زندگی والدین و اهمیت رفتارهای والدین و اثر بخشی آن بر رابطه والد فوتبالیست‌های نوجوان را استخراج نمایند.

مرحله اجرا: با توجه به نتایج مطالعه لینکسین^۲ (۲۰۱۶)، در این مرحله برنامه آموزشی مدیریت رفتار والدین مبتنی بر رابطه والد و ورزشکار فوتبالیست‌های نوجوان تدوین شد. این برنامه، شامل آموزش‌های مهارت‌های زندگی و توسعه مهارت‌های فردی به والدین بود. در مرحله اجرا و برنامه‌ریزی، حضور مداوم محققان، منجر شد تا تجزیه و تحلیل تمام جلسات از منظر بررسی تجارب زیستی والدین برای طراحی و اجرای برنامه آموزشی متناسب با نیاز والدین در مرحله اجرا به طور کامل مورد مشاهده و ارزیابی قرار گیرد. خارج از جلسه برنامه‌ریزی شده ورزشی، والدین دسترسی کامل به محققان داشتند و بر اساس تجربیات زیسته به دست‌آمده از طریق مشاهدات و گفتگوهای پایدار (اشمیت و مک‌گانن، ۲۰۱۸) محققان به شناخت و درک جدیدی از نیازهای آموزشی دست یافتند؛ در انتها، راهبردهای رفتاری به صورت حضوری و مجازی به آن‌ها ارائه گردید.

هدف از تدوین برنامه آموزشی مدیریت رفتار والدین مبتنی بر رابطه والد و ورزشکار فوتبالیست‌های نوجوان در هر موقعیتی که در ورزش رخ می‌دهد، والدین بتوانند یک محیط امن روانی و حمایتی را برای فرزندان مهیا سازند. به طور خاص، هدف آموزش مهارت‌های زندگی و توسعه مهارت‌های فردی بود که در یک محیط ورزشی رخ می‌دهد و درباره آن با محققان به بحث و گفتگو پرداختند. این برنامه شامل گفتگوهای غیر رسمی و مشاهدات بود (ایوانز و هاردی ۲۰۰۰، هیل، هانتون، متئوس و فیلمینگ^۳، ۲۰۱۱، وگوسف، هانتون و فیلچر، ۲۰۱۳). گفتگوی غیر رسمی شامل تجزیه و تحلیل موقعیت‌های مختلفی است که در تمرین و مسابقه اتفاق می‌افتادند تا محققان را قادر سازد هریک از روابط خانوادگی در تمرین، مسابقه دوستانه، تغییرات رفتاری در موقعیت خاص و واکنش والدین را در چنین شرایطی تجزیه و تحلیل کنند. راهبردهای آموزشی و توصیه‌های رفتاری به صورت انفرادی با والدین در گفتگوهای غیر رسمی ارائه شد تا والدین بتوانند به درک عمیقی از رفتار خود در عملکرد ورزشی فرزندانسان دست یابند و در نهایت والدین بتوانند بستری سالم برای توسعه مهارت‌های زندگی و لذت از ورزش و رقابت در فرزندانسان ایجاد کنند.

والدین در بحث گروهی و تعاملی با محققان مشارکت داده شدند. نهایتاً محققین و والدین پیشنهادهایی را برای مدیریت چنین شرایطی به یکدیگر ارائه کردند. آن‌ها در مورد سه رفتار مهم والدین در ورزش درک و تحسین، رفتار دستوری و فشار (لی و مک‌لین، ۱۹۹۷؛ وورث، لی، و آفرمن، ۲۰۰۴) بحث کردند.

مرحله بازتاب: در طول مطالعه، شرکت‌کنندگان تشویق می‌شدند تا یک گزارش انعکاسی از رفتار کلامی و غیر کلامی خود ارائه دهند. همچنین پس از برگزاری جلسات گروهی یک گزارش بازتابی از نحوه تأثیر اطلاعاتی که آموخته‌اند بر شیوه به کارگیری مهارت‌های زندگی و توسعه مهارت‌های فردی بر عملکرد ورزشی فرزندانسان یادداشت نمایند و از آنها خواسته می‌شد تا بازتاب‌های نوشته شده خود را از طریق رسانه‌های اجتماعی یا حضوری در اختیار نویسنده اول قرار دهند. در این مرحله، نویسنده اول نیز برای ارزیابی رفتارهای والدین پس از ارائه برنامه آموزشی، مشاهده و ثبت نمود (واگستاف، هانتون و فیلچر، ۲۰۱۳)؛ تا بتواند درک گسترده‌ای از تجربیات شرکت‌کنندگان داشته باشد (ثورتر، هارورد و اسپری^۴، ۲۰۱۷).

مرحله ارزیابی: هدف اصلی واقع‌گرایی انتقادی توسعه درک محقق از پدیده‌ها با تحقیق در زمینه‌ها (آکادمی فوتبال) و مکانیسم‌هایی (رفتارهای والدین) است که با یکدیگر تعامل می‌کنند تا برخی از نتایج (مهارت‌های زندگی و توسعه مهارت‌های فردی) آنها را ایجاد کنند (دوهه، بلوم و نایت^۵، ۲۰۲۰). برای جمع‌آوری داده‌های کیفی پس از برگزاری جلسات آموزشی، بازتاب‌ها گردآوری شد. این امر کمک

1 Sparkes & Smith

2 Lisinskiene

3 Hill, Hanton, Matthews & Fleming

4 Thrower, Harwood & Spray

5 Dohme, Bloom & Knight

می‌کند که شرکت‌کنندگان تشویق شوند تا موضوعاتی را که مایل به دریافت اطلاعات بیشتر در مورد آن‌ها هستند را شناسایی کنند و هرگونه نظر یا پیشنهادی در رابطه با قالب و طراحی جلسات دارند؛ ارائه نمایند (ایوانز، فلیمنگ و هاردی، ۲۰۰۰). همچنین حضور فعال محققین در روش اقدام‌پژوهشی موجب می‌شود تا امکان ارزیابی و مشاهده تغییرات رفتاری در هر دو بعد کلامی و غیر کلامی را فراهم کند. در این مطالعه، داده‌های تجربیات والدین را از طریق مصاحبه‌های عمیق نیمه ساختاریافته در دو مرحله قبل از مداخله و بعد از مداخله به دست آمد. پس از هر مسابقه دوستانه مشاهدات و یادداشت‌های محققان و گزارش‌های بازتابی محقق ثبت می‌شد. یادداشت‌های ثبت شده و دفتر خاطرات بازتابی مشارکت‌کنندگان طی یک ساعت برای شناسایی نیازهای مهارت‌های زندگی و توسعه مهارت‌های فردی در جلسه مشاوره گروهی توسط محققان واکاوی شد. برای شناسایی نیازها و کسب اطلاعات لازم برای استخراج مقوله‌های مهارت‌های زندگی و توسعه مهارت‌های فردی پس از هر مسابقه دوستانه، رفتارهای انجام شده در موقعیت‌های مختلف با مشارکت‌کنندگان مورد بحث قرار گرفت. همچنین جلسات گروهی محققین برای ارزیابی نتیجه آموزش‌ها و مؤثرترین راهبرد تشکیل گردید تا حصول اطمینان از اثربخشی مداخله به دست آید.

هدف اصلی تحلیل و بررسی در این پژوهش، به دست آوردن درک درستی از این مسأله بود که والدین تا چه اندازه توانسته‌اند برنامه آموزشی مدیریت رفتار والدین مبتنی بر رابطه والد و ورزشکار فوتبالیست‌های نوجوان را به کار گیرند؛ بنابراین این پژوهش با بهره‌گیری از روش تحلیل تماتیک به عنوان روشی برای شناخت، تحلیل و گزارش الگوهای موجود در داده‌های کیفی به دست آمده از مصاحبه‌ها و داده‌های متنی انجام گردیده شد. برای بررسی درک عمیق برنامه آموزشی مهارت‌های زندگی و توسعه مهارت‌های فردی بر روابط والد و فرزند، مشارکت ورزشی و عملکردهای ورزشی فرزندان از رویکرد تحلیل مضمون برای جستجوی مضامین مشترک در همه داده‌ها استفاده شد. تحلیل مضمون، روشی است برای شناخت، تحلیل و گزارش الگوهای موجود در داده‌های کیفی، تحلیل داده‌های متنی مصاحبه‌ای است (براون و کلاک، ۲۰۱۳). برای دستیابی به این هدف از نسخه براون و کلاک (۲۰۱۳) استفاده گردیده شد. این رویکرد شامل یک رویکرد استقرایی مبتنی بر داده است. به موازات آن از تحلیل قیاسی بر اساس سه دسته ارزیابی براون و کلاک (۲۰۱۳) نیز اخذ شد. این دسته‌بندی‌ها به عنوان چارچوبی برای طبقه‌بندی اطلاعات حاصل از مصاحبه‌های فردی، گفتگوهای غیر رسمی، مصاحبه نیمه ساختار یافته دفتر خاطرات بازتابی محقق، دفتر خاطرات بازتابی والدین و کاهش آن به واحدهای اطلاعاتی مرتبط‌تر و قابل مدیریت‌تر برای تشکیل توضیحاتی که جزئیات، شواهد و نمونه‌های شرکت‌کنندگان را منعکس می‌کند، مورد استفاده و بهره‌برداری قرار گرفت. تجزیه و تحلیل مصاحبه‌ها شامل مصاحبه‌های ضبط شده، به طور کلمه به کلمه به قالب متن از هر مصاحبه در آورده شد که در مجموع ۳۰ مصاحبه (یک ساعتی) رونویسی گردید، است. در این مرحله، تمرکز بر نحوه صحبت والدین شرکت‌کننده در مورد موضوعات مهم بود. برای تحلیل داده‌ها، متن نوشتاری و محتوای مصاحبه‌ها توسط محققان مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت تا ضمن رسیدن به یک درک مشترک، ابتدا مقوله‌های پایه، مقوله‌های سازمان‌دهنده و در آخر مقوله‌های فراگیر استخراج شوند. بعد از استخراج مقوله‌های فراگیر، محققان، مفاهیم استخراج شده را مجدد به دقت مورد مطالعه قرار دادند و ضمن شفاف‌سازی و طبقه‌بندی داده‌ها، یک تحلیل کلی از هر متن گزارش یا مصاحبه به دست آوردند.

یافته‌های پژوهش

در پژوهش حاضر یافته‌ها به دو بخش طبقه‌بندی شد؛ بخش اول اطلاعات جمعیت شناختی مشارکت‌کنندگان بود که با حفظ محرمانگی ارائه گردید. در بخش دوم پس از نوشتن گزارش مشاهدات در محیط پژوهش، گفتگوهای غیر رسمی و مصاحبه نیمه ساختار یافته با شرکت‌کنندگان، داده‌ها استخراج شد. شرکت‌کنندگان مطالعه حاضر را ۳۰ والد که در محدوده سنی ۲۸ تا ۵۰ سال؛ به همراه ۲ مربی تیم تشکیل دادند. در مجموع ۳۰ مصاحبه از والدین ضبط شد. این مصاحبه‌ها در دفتر آکادمی فوتبال انجام گرفت. همچنین داده‌ها طی جلسات گروهی، گفتگوهای غیر رسمی با والدین در زمان تمرین فوتبال فرزندان، به دست آمد. مدت زمان مصاحبه‌ها ۴۵ دقیقه تا ۱ ساعت انجام گرفت. با شرکت‌کنندگان در پژوهش به عنوان کارشناسان واقعی پژوهش برخورد شد و موضوعات و پیشنهادها آن‌ها پذیرفته شد و به صورت عمیق مورد واکاوی قرار گرفت. در انتها، چرخه پویای اقدام‌پژوهی این امکان را فراهم آورد تا پنج مقوله فراگیر بحران دوره نوجوانی، ارتقاء خودکارآمدی والدین، تنظیم رفتار، شایستگی اجتماعی و انگیزه پیشرفت را از دیدگاه والدین در زمینه مدیریت

رفتار آن‌ها مطابق با "جدول" ۱ شناسایی گردید. در شکل (۱) مقوله فراگیر بحران دوره نوجوانی دارای یک مقوله سازمان‌دهنده شناخت و درک نیازهای ورزشکاران نوجوان، مقوله فراگیر ارتقاء خودکارآمدی والدین دارای دو مقوله سازمان‌دهنده درک اهمیت روانشناختی و یادگیری دانش جدید، مقوله فراگیر تنظیم رفتار شامل دو مقوله سازمان‌دهنده خودتنظیمی هیجانی و خودآگاهی، مقوله فراگیر شایستگی اجتماعی دارای دو مقوله سازمان‌دهنده سرمایه اجتماعی و ارزش‌های اجتماعی و مقوله فراگیر انگیزه پیشرفت دارای یک مقوله سازمان‌دهنده توسعه دانش شناسایی و ارائه شده است.

جدول ۱. پنج مقوله فراگیر «بحران دوره نوجوانی، ارتقاء خودکارآمدی والدین، تنظیم رفتار، شایستگی اجتماعی، انگیزه پیشرفت»

ردیف	مقوله پایه	مقوله سازمان‌دهنده	مقوله فراگیر
۱	بررسی چالش‌های نوجوانان بررسی نیازهای ورزشکاران	۱. شناخت و درک نیازهای ورزشکاران نوجوان	بحران دوره نوجوانی
۲	تمایل به استمرار آموزشی پشتیبانی اطلاعاتی	۱. درک اهمیت روانشناختی ۲. یادگیری دانش جدید	ارتقاء خودکارآمدی والدین
۳	شناخت هیجانات شناخت اضطراب ارزیابی رفتار بررسی پیامدهای رفتاری	۱. خودتنظیمی هیجانی ۲. خودآگاهی	تنظیم رفتار
۴	روحیه جمع‌گرایی حس تفاهم دوستی و همبستگی	۱. سرمایه اجتماعی ۲. ارزش‌های اجتماعی	شایستگی اجتماعی
۵	انگیزه مشارکت مدیریت زمان برای مشارکت درک و احساس نیاز به آموزش	۱. توسعه دانش	انگیزه پیشرفت

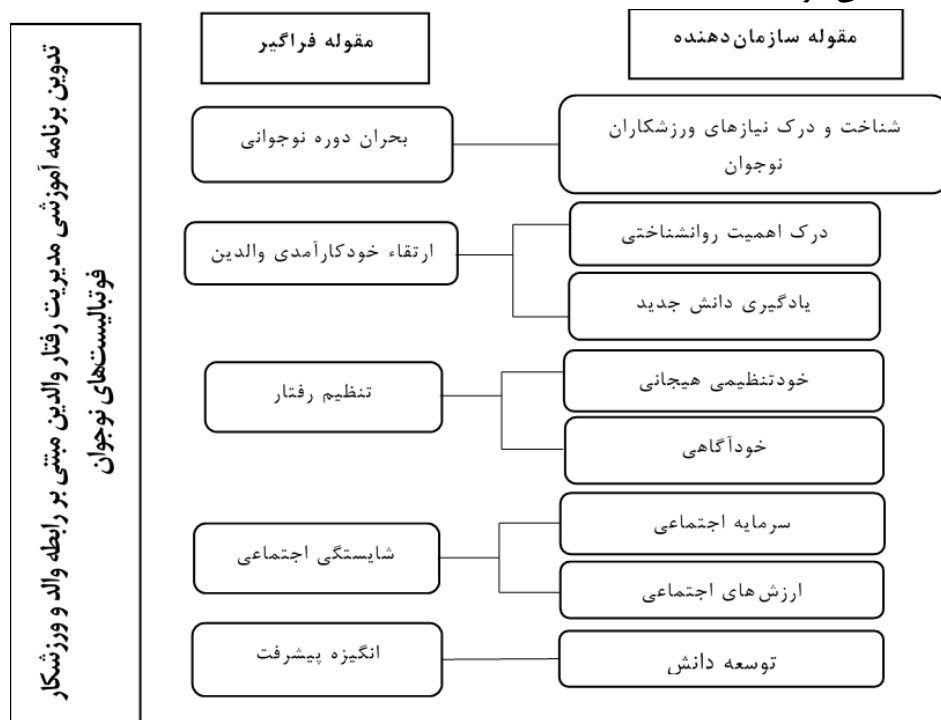
مقوله فراگیر بحران دوره نوجوانی: کوپ و لانگبرگ^۱ (۱۹۹۲) اذعان داشتند که رفتارهای والدین در برخورد با فرزندان و آموزش شیوه مقابله صحیح و کارآمد، گام‌های مؤثری در حل مشکلات دوره انتقال و پیشگیری از مشکلات اجتماعی آینده خواهد بود. این مقوله دارای یک مقوله سازمان‌دهنده شناخت و درک نیازهای ورزشکاران نوجوان است. این مقوله سازمان‌دهنده دارای دو مقوله پایه بررسی چالش‌های نوجوانان و بررسی نیازهای ورزشکاران است. کد ۱۰ بیان کرد: از وقتی به این سن رسیده من نمی‌تونم درست درکش کنم. رفتارهایم برام غیرقابل تحمل شده. نگران آینده‌اش هستم. قراره توی جامعه با شکست روبه‌رو بشه ولی تحمل شکست رو از کودکی نداشتم. گفتگو غیر رسمی: والد بیان کرد که دیروز بچه‌ام اومد خونه و عصبانی بود و می‌گفت من بد تمرین کردم و مربی سرم داد زد. منم تا رفتار فرزندم رو دیدم که عصبانیه، منم عصبانی شدم و سرش فریاد زدم. محققان از والدین خواستند فهرستی از نیازها و چالش‌هایی که یک نوجوان در زندگی امروزه با آن روبه‌روست تهیه نمایند. در یک جلسه گروهی با حضور ورزشکاران داستان موفقیت از نگاه یک نوجوان به نمایش گذاشته شد.

مقوله فراگیر ارتقاء خودکارآمدی والدین: خودکارآمدی والدین، یک ساختار شناختی مهم در ارتباط با عملکرد والدین است و به ارزیابی والدین نسبت به توانایی‌شان در ایفای نقش خود به عنوان مادر یا پدر گفته می‌شود (کوهن و کارتر، ۲۰۰۶). این مقوله شامل دارای دو مقوله سازمان‌دهنده درک اهمیت روانشناختی و یادگیری دانش جدید است. مقوله سازمان‌دهنده درک اهمیت روانشناختی دارای یک مقوله پایه تمایل به استمرار آموزشی و مقوله سازمان‌دهنده یادگیری دانش جدید دارای یک مقوله پایه پشتیبانی اطلاعاتی است. کد ۱۹ بیان کرد: می‌تونم روش‌های جدیدی را برای رفتار با فرزندم یاد بگیرم و استفاده کنم. کد ۲ بیان کرد: خیلی خوب میشه اگر بتونم

نیازهای فرزندم را درک کنم در مشکلات بتونم خودم رو آرام کنم تا اونم آرام بشه. محققان از والدین خواستند که فرزندانشان را بدون قید و شرط دوست داشته باشند و با آنها شفقت کنند و برنامه‌هایی اختصاصی در ایجاد لذت با فرزندان انجام دهند.

مقوله فراگیر تنظیم رفتار: افراد نیاز به مدیریت رفتار دارند تا بتوانند در آرامش به سر ببرند، از زندگی خود لذت برده و اطرافیان آنها هم در آرامش باشند. مدیریت رفتار به معنی کنترل، مدیریت و صدور رفتار از درون فرد و پذیرش مسئولیت انجام آن توسط فرد است (گسلر، ۲۰۱۷). این مقوله شامل دو مقوله سازمان‌دهنده خودتنظیمی هیجانی و خودآگاهی است. مقوله سازمان‌دهنده خودتنظیمی هیجانی دارای دو مقوله پایه شناخت هیجانات و شناخت اضطراب و مقوله سازمان‌دهنده خودآگاهی دارای دو مقوله پایه ارزیابی رفتار و بررسی پیامدهای رفتاری است. دفتر بازتابی محقق: والدین زمانی که فرزندشان تمرین یا مسابقه داشت پس از تمرین یا مسابقه زندگی نزیسته ورزشی خود را با بروز هیجانات منفی به فرزندشان نشان می‌دادند. کد ۲۵ بیان کرد: من خودم تو زندگی خیلی شکست خوردم و حالا می‌خوام هر کاری که می‌تونم برای بچه‌ام بکنم. همه جور دارم براش هزینه می‌کنم. محققان در یک جلسه گروهی اقدام به آموزش ۵ نیاز اصلی و بنیادین آدمی و پیامد هیجانی _ رفتاری پرداختند. هدف محققان از این آموزش شناخت نیازهای بنیادین و پی بردن به اهمیت آنها در بروز رفتار والدین بود. در گام بعد از والدین خواسته شد مانیتورینگ رفتاری در مورد رفتار خود با فرزندشان در زمینه ورزش داشته باشند.

مقوله فراگیر شایستگی اجتماعی: شایستگی اجتماعی شامل دانش، الگوهای ذهنی و روش تفکر، الگوهای فکری، انگیزه اجتماعی، جنبه خود تصویری، مهارت احساسی و عمل است (بویاتزیس، بویاتزیس و ریتی^۱، ۲۰۰۵). این مضمون شامل دو مقوله سازمان‌دهنده سرمایه اجتماعی و ارزش‌های اجتماعی است. مقوله سازمان‌دهنده سرمایه اجتماعی دارای یک مقوله پایه روحیه جمع‌گرایی و مقوله سازمان‌دهنده ارزش‌های اجتماعی دارای دو مقوله پایه حس تفاهم و دوستی و همبستگی است. دفتر بازتابی محقق: در زمان مسابقه در گوشه‌ای از زمین برای خود می‌ایستادند و به طور جداگانه فرزندان خود را تماشا می‌کردند. کد ۲۵ بیان کرد: مربی برای اینکه به نتیجه بهتر بگیره اومده بازیکن جدید آورده و حالا هم که خانواده‌هاشون نمی‌ان تیم رو تشویق کنند. گفتگو غیر رسمی: یکی از مادران بیان داشت که خوب می‌شد ما همه در یک مسابقه با هم فرزندانمون رو تشویق می‌کردیم. محققان در این راستا، اقدامی در زمان بازی دوستانه با والدین ورزشکاران انجام دادند و از آنها خواستند که فرزندان خود را با صدای بلند تشویق کنند. همچنین سایر ورزشکاران را نیز تشویق نمایند. در جلسه گروهی از والدین خواسته شد تا در مورد اسم هر بازیکنی که محقق بیان می‌کند بر روی یک کاغذ مشخص چند جمله تحسین‌کننده همگی بنویسند.



شکل ۱. تدوین برنامه آموزشی مدیریت رفتار والدین مبتنی بر رابطه والد و ورزشکار فوتبالیست‌های نوجوان

مقوله فراگیر انگیزه پیشرفت: به اعتقاد روان‌شناسان انگیزه پیشرفت^۱، میل و اشتیاق یا تلاش و کوششی است که فرد برای دستیابی به یک هدف یا تسلط بر اشیاء و امور یا افراد و اندیشه‌ها و رسیدن به یک معیار متعالی از خود ابراز می‌دارد (تان و پنگ^۲، ۲۰۲۳). این مقوله دارای یک مقوله سازمان‌دهنده توسعه دانش است. این مقوله سازمان‌دهنده شامل سه مقوله پایه انگیزه مشارکت، مدیریت زمان جهت مشارکت و درک و احساس نیاز به آموزش است. دفتر بازتابی محقق: محققان با توجه به رفتارهای مشاهده شده در والدین با فرزندان و میل و اشتیاق والدین برای پیشرفت خود و فرزندان نیاز به آموزش را شناسایی کردند. کد ۲۸ بیان کرد: خیلی سخته به بتونیم زانمون رو تنظیم کنیم، از طرف دیگه دلم می‌خواهد بیشتر یاد بگیرم با فرزندم چطور زمانم رو برنامه‌ریزی کنم شما بگین چیکار کنم؟. محققان برای والدین آموزش مهارت هدف‌گزینی در راستای تعیین اهداف مشترک با فرزندان ارائه دادند.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از پژوهش حاضر تدوین برنامه آموزشی مدیریت رفتار والدین مبتنی بر رابطه والد و ورزشکار فوتبالیست‌های نوجوان بود. برای دستیابی به این هدف محققان اقدام به بررسی نیاز و شناسایی عوامل اثرگذار بر بهبود مهارت‌های زندگی و توسعه مهارت‌های فردی والدین فوتبالیست‌های نوجوان کرده‌اند. نتایج به دست آمده از پژوهش حاضر شامل مقوله‌های فراگیر اهمیت آموزش والدین، فراهم‌سازی محیط، ارتقاء خودکارآمدی والدین، تنظیم رفتار، شایستگی اجتماعی و انگیزه پیشرفت در برنامه آموزشی بود. به طور کلی برنامه‌های آموزش والدین ورزشی می‌تواند بر تجربیات و مشارکت والدین در محیط‌های ورزشی نوجوانان تأثیر مثبت بگذارد (ثروتر، هارود و اسپرای^۳، ۲۰۱۹). یافته‌های پژوهش‌های ثروتر، هارود و اسپرای (۲۰۱۹) و بارک، شارپ، وود و کلی^۴ (۲۰۲۱) نشان دادند که بینش‌های منحصربه‌فردی در مورد طیف وسیعی از چالش‌ها و موانع، هنگام طراحی و ارائه یک برنامه آموزش والدین ورزشی وجود دارد. از نظر اهمیت عملی، یافته‌های پژوهش حاضر تغییرات زیادی را در باورهای والدین در توانایی آن‌ها برای ارائه حمایت اطلاعاتی به فرزندان، بهبود مهارت‌های زندگی و توسعه مهارت‌های فردی‌شان ایجاد می‌کند. والدین فوتبالیست‌های نوجوان پس از تمرین و مسابقه با توجه به دانش و مهارت‌های مورد نیاز کسب شده از طریق برنامه آموزشی توانستند نقش یک والد حمایت‌گر را ایفا نمایند.

بر اساس یافته‌های این پژوهش به نظر می‌رسد که حتی والدین باتجربه نیز برای ایجاد احساس شایستگی، خودکارآمدی و انگیزه پیشرفت در این زمینه‌ها باید تنها از طریق خودآموزی تلاش کنند. به طور کلی، این یافته‌ها با پژوهش ثروتر، هارود و اسپرای (۲۰۱۹) و بارک، شارپ، وود و کلی (۲۰۲۱) در برنامه‌های آموزشی حضوری و آنلاین والدین ورزشی همسوست. پژوهش‌های اوی لن^۵ (۲۰۱۲) و سیکانسکا^۶ (۲۰۲۳) بیان داشتند عوامل فردی (انگیزش)، توانایی‌های طبیعی ورزشکار و عوامل محیطی در توسعه استعداد ورزشکاران از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است که به نقش مربیان ورزشی، والدین و معلمان مدرسه (سیستم آموزشی) به عنوان عوامل محیطی مؤثر بر توسعه استعداد اشاره کردند، در نتایج این پژوهش‌ها حمایت روانی، مالی و عاطفی والدین؛ نقش حمایتی مدارس و برنامه‌های آموزشی تدوین شده برای ورزشکاران نخبه به همراه حمایت فنی - ورزشی و عاطفی از طرف مربیان ورزشی، به عنوان عوامل محیطی مثبت و مؤثر در توسعه استعداد شناخته شدند. در پژوهش حاضر نتایج نشان داد که نقش حمایت والدین، عوامل آموزشی، شناخت و درک چالش‌های دوره نوجوانی، تأثیر عوامل مربوط به رشد و بلوغ، نقش آموزش والدین در توسعه مهارت‌های فردی و زندگی نوجوانان، آموزش و عوامل فرهنگی در پرورش استعداد مثبت است و موجب موفقیت در تربیت ورزشکاران فوتبالیست نوجوان می‌شود. در همین راستا پژوهش پژوهش‌های اوی لن (۲۰۱۲) و سیکانسکا (۲۰۲۳) همسو با پژوهش حاضر بوده است.

خودکارآمدی یک باور یا توانایی در کنترل موقعیت‌های اجتماعی است که موجب نگرش خوش‌بینانه و رفتار مثبت می‌شود که هر دو به اثربخشی در موقعیت‌های اجتماعی کمک می‌کند (باندورا^۷، ۲۰۱۰). نتایج پژوهش فصحی، جدیدی و آقاجانی (۱۳۹۹) نشان داد که شایستگی اجتماعی، خودکارآمدی و سبک فرزندپروری مقتدرانه والدین رابطه مثبت و معناداری با شایستگی اجتماعی کودکان دارد. در عین حال سبک مقتدرانه والدین رابطه منفی و معناداری با شایستگی اجتماعی کودکان دارد و در سبک سهل‌گیرانه با شایستگی اجتماعی

1 Achievement Motivation

2 Tan & Pang

3 Thrower, Harwood & Spray

4 Burke, Sharp, Woods & Kyle

5 Oi lan

6 Siekańska

7 Bandura

کودکان رابطه معناداری وجود نداشت. پژوهش فصیحی و همکاران (۱۳۹۹) همسو با پژوهش حاضر بود. در پژوهش حاضر اهمیت مباحث روانشناختی و یادگیری دانش جدید برای والدین از مقوله‌های سازمان‌دهنده است که در خودکارآمدی والدین برای فرزندان ورزشکارشان نقش بسزایی دارد. شایستگی و خودکارآمدی والدین در سطوح عالی در صورتی میسر و تأثیرگذار بر فرزندان ورزشکارشان است که والدین بتوانند یک محیط امن همراه با عاطفه‌گری و محبت مادرانه و پدرانه را برای فرزند خود مهیا سازند و ارتباط عاطفی صحیحی با فرزند خود برقرار نمایند. این امر موجب شکل‌گیری هویت مناسب و سازگاری اجتماعی مثبت و سازنده در فرزندان در محیط‌های ورزشی و اجتماعی و فرهنگی می‌گردد.

با توجه به یافته‌های این پژوهش خودتنظیمی هیجانی به عنوان یکی از مؤلفه‌های مدیریت رفتار است که فرد در هنگام مواجهه با یک موقعیت منفی، برای تعدیل و تنظیم حالات روانی-هیجانی خود یعنی افزایش عواطف مثبت و کاهش عواطف منفی، به کار می‌گیرد (لی، لی، وو و^۱، ۲۰۱۹). نتایج پژوهش لی، لی، وو و (۲۰۱۹) نشان داد که عدم مدیریت هیجانی پدر و مادر به طور منحصر به فردی با عدم تنظیم هیجان و ناتوانی کودکان مرتبطند. علاوه بر این، تأثیرات نقش معناداری بین عدم مدیریت هیجانی پدر و مادر و واکنش‌های آن‌ها به احساسات منفی کودکان یافت شد. همسو با این پژوهش یافته‌های پژوهش حاضر حاکی از این است که والدین پس از آموزش توانایی انتخاب راهبردهایی برای تنظیم هیجان‌های خود دست یافتند که موجب ارتقای ابعاد مختلف روانی و اجتماعی شد و از این طریق، سطح کیفیت زندگی و کارایی روابط بین فردی والد و فرزند را بهبود بخشید؛ به عبارت دیگر خودتنظیمی هیجانی به نوعی منجر به مدیریت آن‌ها برای تغییر دادن پاسخ‌های خواسته یا ناخواسته در جهت رسیدن به اهداف آگاهانه آن‌ها بوده است.

سازه چنبدبندی شایستگی اجتماعی مشتمل بر مهارت‌های اجتماعی و عاطفی، توانایی تنظیم هیجان، مهارت سازگاری با مقررات و قراردادهای اجتماعی، توانایی پذیرفته شدن توسط دیگران و اثربخشی ادراک‌شده در تعاملات اجتماعی تعریف می‌شود (سانتوس، پکیگونی، دانیل، شاین و واگن^۲، ۲۰۱۳) این چارچوب، مفهومی است که فرایندهای ارسال، دریافت و تجربه‌ی هیجانات را در تعاملات پویا بیان می‌کند، چارچوبی که در سراسر زندگی مورد استفاده قرار می‌گیرد (دانسمور و بوکر^۳، ۲۰۱۷). نتایج پژوهش آنیش، سیا و کوما^۴ (۲۰۲۴) نشان داد که بین رابطه والد-کودک، ابعاد تنظیم هیجان و شایستگی اجتماعی با بهزیستی روانشناختی نوجوانان همبستگی معناداری وجود دارد. همسو با این پژوهش، یافته‌های پژوهش حاضر بیانگر آن است که والدین با وجود چالش‌های یا رویدادهای استرس‌زای زندگی عامل مؤثر بر تقویت شایستگی اجتماعی نوجوانند. والدین آگاه به ارزش‌ها و سرمایه‌های اجتماعی با مشارکت خود در فعالیت‌های نوجوانان می‌توانند زمینه ایجاد وفاق بین والدین در شیوه‌های توسعه مهارت زندگی و به رسمیت شناختن شیوه‌های والدین دیگر را فراهم سازند؛ به عبارت دیگر آموزش والدین پیامدهای تحولی مثبت در سطح فردی و تسهیل‌کننده عملکرد سازگارانۀ نوجوانان فوتبالیست را دارد. در تبیین دیگر می‌توان گفت نقش والدین بر شکل‌گیری ویژگی‌های فرزندان در تعاملات دوجانبه بین والد-فرزند و اتخاذ راهکارهای خاص والدین و همکاری در یادگیری مهارت‌های زندگی برای پرورش برآوردهای مثبت روانی در اینگونه فرزندان اشاره دارد.

انگیزه پیشرفت عبارت است از گرایش فرد برای عبور از موانع، تلاش برای دستیابی به برتری و حفظ معیارهای سطح عالی است. کسانی که انگیزه پیشرفت بیشتری دارند، می‌خواهند کامل شوند و کارکرد خود را بهبود بخشند. آن‌ها وظیفه شناسند و ترجیح می‌دهند کارهایی انجام دهند که چالش برانگیز باشد و به کاری دست زنند که قادر به ارزیابی پیشرفتشان باشند (تربتی نژاد، کاویار و قندی زاده، ۱۴۰۱). یافته‌های دورچ و همکاران (۲۰۱۷) نشان داد که آموزش والدین مبتنی بر شواهد در ورزش سازمان‌یافته جوانان بر جنبه‌های مشارکت والدین، رابطه والد-فرزند و نتایج برجسته فرزند نشان می‌دهند. همسو با این پژوهش یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که والدین رفتار خود را به گونه‌ای اصلاح می‌کنند که روابط ورزشی والد-فرزند و تجربیات بیشتری را برای فرزندان در ورزش تقویت کنند. در تبیین یافته‌های پژوهش با توجه به نظریه انتظار-ارزش، انگیزه پیشرفت شامل دو بخش انگیزه برای دستیابی و انگیزه برای جلوگیری از شکست است. در واقع افرادی که انگیزه بیشتری برای دستیابی دارند، پس از کسب موفقیت احتمالاً از احساسات مثبتی مانند غرور و رضایتمندی لذت می‌برند؛ بنابراین به تلاش برای موفقیت احتمالی در آینده را ادامه می‌دهند. افرادی که انگیزه بیشتری برای اجتناب از

1 Li, Li, Wu & Wang

2 Santos, Peceguina, Daniel, Shin & Vaughn

3 Dunsmore & Booker

4 Aneesh, Sia & Kumar

شکست دارند از تجربه احساسات منفی مانند شرم و تحقیر پس از شکست می‌ترسند؛ بنابراین با کناره‌گیری یا عدم اقدام از چنین موقعیت‌هایی اجتناب می‌کنند؛ به عبارت دیگر میل و تلاش برای یادگیری باعث می‌شود فعالیت‌های شناختی، رفتاری و روانی والدین در دستیابی به موفقیت در امر پرورش فرزندان افزایش یابد.

به طور کلی با توجه به اهمیت نقش والدین در پرورش فرزندان، آموزش والدین براساس نیازهای شناسایی شده و مدت زمان مداخله، اهمیت بسزایی در بهبود مهارت‌های زندگی و توسعه مهارت‌های فردی دارد؛ بنابراین متناسب با یافته‌های این پژوهش پیشنهاد می‌شود که والدین و سازمان‌های ورزشی توجه وافر به آموزش مهارت‌های روانشناختی به والدین داشته باشند تا در رسیدن به اهداف بلندمدت در مسیر پرورش نوجوانان مؤثر واقع گردند.

تقدیر و تشکر

از معاون محترم پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی اصفهان (خوراسگان)، دانشکده علوم ورزشی برای حمایت مالی، معنوی و همکاری در اجرای پژوهش حاضر و نیز از داوران محترم به دلیل ارائه نظراتی و علمی سپاسگزاری می‌شود.

References

- Almeida, L., Dias, T., Corte-Real, N., Menezes, I., & Fonseca, A. (2023). Positive youth development through sport and physical education: a systematic review of empirical research conducted with grade 5 to 12 children and youth. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 1-27.
- Aneesh, A., Sia, S. K., & Kumar, P. (2024). Parent-child relationship and psychological well-being of adolescents: Role of emotion regulation and social competence. *Journal of Human Behavior in the Social Environment*, 34(2), 153-171.
- Ault, K. J., Blanton, J. E., & Pierce, S. (2024). Student-athletes' perceptions of relationship quality and life skills development. *Journal of Applied Sport Psychology*, 36(1), 139-160.
- Bandura, A. (2010). Selfefficacy. *The Corsini Encyclopedia of Psychology*, 1-3.
- Blanchard, K. H., Zigarmi, P., & Zigarmi, D. (1985). *Leadership and the one-minute manager*. Chicago, IL: Nightingale-Conant.
- Bois, J. E., Lalanne, J., & Delforge, C. (2009). The influence of parenting practices and parental presence on children's and adolescents' pre-competitive anxiety. *Journal of Sports Sciences*, 27(10), 995-1005.
- Boyatzis, R., Boyatzis, R. E., & Ratti, F. (2009). Emotional, social and cognitive intelligence competencies distinguishing effective Italian managers and leaders in a private company and cooperatives. *Journal of Management Development*.
- Braun, V., & Clarke, V. (2013). *Successful Qualitative Research: A Practical Guide for Beginners*. London, UK: Sage.
- Brewer, B.W., & Shillinglaw, R. (1992). Evaluation of a psychological skills training workshop for male intercollegiate lacrosse players. *The Sport Psychologist*, 6(2), 139-47.
- Chan Oi Lan, R. (2012). *Factors Influencing Talent Development of Elite Athletes in Hong Kong*. University of Hong Kong.
- Cronin, L. D., & Allen, J. (2017). Development and initial validation of the life skills scale for Sport. *Psychology of Sport and Exercise*, 28, 105-119.
- Cronin, L. D., Allen, J., Mulvenna, C., & Russell, P. (2018). An investigation of the relationships between the teaching climate, students' perceived life skills development and well-being within physical education. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 23(2), 181-196.
- Danioni, F., Barni, D., & Rosnati, R. (2017). Transmitting sport values: The importance of parental involvement in children's sport activity. *Europe's Journal of Psychology*, 13(1), 75-92.
- Dohme, L.C., Bloom, G.A., Piggott, D., & Backhouse, S. (2020). Development, implementation, and evaluation of an athlete-informed mental skills training program for elite youth tennis players. *Journal of Applied Sport Psychology*, 32(5), 429-49.
- Dorsch, T. E., King, M. Q., Dunn, C. R., Osai, K. V., & Tulane, S. (2017). The impact of evidence-based parent education in organized youth sport: A pilot study. *Journal of Applied Sport Psychology*, 29(2), 199-214.

- Dunn, C. R., Dorsch, T. E., King, M. Q., & Rothlisberger, K. J. (2016). The impact of family financial investment on perceived parent pressure and child enjoyment and commitment in organized youth sport. *Family Relations*, 65(2), 287–299.
- Eather, N., Wade, L., Pankowiak, A., & Eime, R. (2023). The impact of sports participation on mental health and social outcomes in adults: A systematic review and the 'Mental Health through Sport' conceptual model. *Systematic Reviews*, 12(1), 102.
- Ede, S., Kamphoff, C. S., Mackey, T., & Armentrout, S. M. (2012). Youth hockey athletes' perceptions of parental involvement: They want more. *Journal of Sport Behavior*, 35(1), 3–18.
- Emmonds, S., Till, K., Weaving, D., Burton, A., & Lara-Bercial, S. (2024). Youth sport participation trends across Europe: Implications for policy and practice. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 95(1), 69–80.
- Evans, L., Fleming, S., & Hardy, L. (2000). Situating action research: A response to Gilbourne. *The Sport Psychologist*, 14, 296–303.
- Fasihi, Gh., Jadidi, Aghajani, & Tahmworth. (2020). The role of social self-efficacy and parenting methods in children's social competence. *New Ideas of Psychology Quarterly*, 4(8), 1–9. (in Persian)
- Fraser-Thomas, J., Côté, J., & Deakin, J. (2008). Understanding dropout and prolonged engagement in adolescent competitive sport. *Psychology of Sport and Exercise*, 9(5), 645–662.
- Glasser, W. (2017). *Choice theory: An Introduction to the Psychology of Hope*. (Translated by Ali Sahibi). Tehran: Sayeh Sokhon (publishing date of the work in original language, 2013).
- Gould, D., & Carson, S. (2008). Life skills development through sport: Current status and future directions. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 1(1), 58–78.
- Harwood, C. (2008). Developmental consulting in a professional football academy: The 5Cs coaching efficacy program. *The Sport Psychologist*, 22(1), 109–133.
- Harwood, C. G., & Knight, C. J. (2015). Parenting in youth sport: A position paper on parenting expertise. *Psychology of Sport and Exercise*, 16, 24–35.
- Herr, K. & Anderson, G.L. (2014). *The Action Research Dissertation: A Guide for Students and Faculty*, Sage Publications.
- Hill, D. M., Hanton, S., Matthews, N., & Fleming, S. (2011). Alleviation of choking under pressure in elite golf: An action research study. *The Sport Psychologist*, 25(4), 465–488.
- Hodge, C. J., Kanters, M. A., Forneris, T., Bocarro, J. N., & Sayre-McCord, R. (2017). A family thing: Positive youth development outcomes of a sport-based life skills program. *Journal of Park and Recreation Administration*, 35(1), 34–50.
- Hodge, K., & Danish, S. (1999). *Promoting Life Skills for Adolescent Males Through Sport*. In A. M. Horne & M. S. Kiselica (Eds.), *Handbook of counseling boys and adolescent males: A practitioner's guide* (pp. 55–71). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Hodgkinson, G.P., & Herriot, P. (2002). The role of psychologists in enhancing organizational effectiveness. *The Role of Psychology*, 1, 45–60.
- Holloway, I., & Wheeler, S. (2002). *Qualitative Research in Nursing*.
- Holt, N. L., Neely, K. C., Slater, L. G., Camiré, M., Côté, J., Fraser-Thomas, J., ... & Tamminen, K. A. (2017). A grounded theory of positive youth development through sport based on results from a qualitative meta-study. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 10(1), 1–49.
- Holt, N. L., Tamminen, K. A., Black, D. E., Sehn, Z. L., & Wall, M. P. (2008). Parental involvement in competitive youth sport settings. *Psychology of Sport and Exercise*, 9(5), 663–685.
- Johnston, J., Harwood, C., & Minniti, A. M. (2013). Positive youth development in swimming: Clarification and consensus of key psychosocial assets. *Journal of Applied Sport Psychology*, 25(4), 392–411.
- Kemmis, S., McTaggart, R., & Nixon, R. (2014). Introducing critical participatory action research. The action research planner: Doing critical participatory action research. 1–31.
- Knight, C. J., Berrow, S. R., & Harwood, C. G. (2017). Parenting in sport. *Current Opinion in Psychology*, 16, 93–97.
- Knight, C. J., Neely, K. C., & Holt, N. L. (2011). Parental behaviours in team sports: How do female athletes want parents to behave? *Journal of Applied Sport Psychology*, 23(1), 76–92.
- Koop, C.E., & Lundberg, G.D. (1992). Violence in America: A public health emergency. *Journal of the American Medical Association*, 267, 3075–3086.
- Kuhn, J. C., & Carter, A. S. (2006). Maternal self-efficacy and associated parenting cognitions among mothers of children with autism. *American Journal of Orthopsychiatry*, 76(4), 564–575.

- Lee, M., & MacLean, S. (1997). Sources of parental pressure among age group swimmers. *European Journal of Physical Education*, 2(2), 167–177.
- Li, D., Li, D., Wu, N., & Wang Z. (2019). Intergenerational transmission of emotion regulation through parents' reactions to children's negative emotions: Tests of unique, actor, partner, and mediating effects. *Children and Youth Services Review*, 101, 113-122.
- Lisinskiene, A. (2016). *Educational Interaction between Adolescents and Parents in Sporting Activities*. Ph.D. Thesis, Lithuanian Sports University, Kaunas, Lithuania.
- McCarthy, P. J., & Jones, M. V. (2007). A qualitative study of sport enjoyment in the sampling years. *The Sport Psychologist*, 21(4), 400–416.
- McNiff, J.(2013). *Action research: Principles and practice*. Routledge, 1-195.
- Morgan, T.K. (2006). *A Season-long Mental Skills Training Program for Collegiate Volleyball Players*. The University of Tennessee.
- Needleman, C., & Needleman, M. L. (1996). Qualitative methods for intervention research. *American Journal of Industrial Medicine*, 29(4), 329-337.
- Newman, T., Black, S., Santos, F., Jefka, B., & Brennan, N. (2023). Coaching the development and transfer of life skills: A scoping review of facilitative coaching practices in youth sports. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 16(1), 619-656.
- O'Rourke, D. J., Smith, R. E., Smoll, F. L., & Cumming, S. P. (2011). Trait anxiety in young athletes as a function of parental pressure and motivational climate: Is parental pressure always harmful? *Journal of Applied Sport Psychology*, 23(4), 398–412.
- Ommundsen, Y., Roberts, G. C., Lemyre, P. N., & Miller, B. W. (2006). Parental and coach support or pressure on psychosocial outcomes of pediatric athletes in soccer. *Clinical Journal of Sport Medicine*, 16(6), 522–526.
- Sánchez-Miguel, P. A., Leo, F. M., Sánchez-Oliva, D., Amado, D., & García-Calvo, T. (2013). The importance of parents' behavior in their children's enjoyment and motivation in sports. *Journal of Human Kinetics*, 36(1), 169–177.
- Santos, A. J., Peceguina, I., Daniel, J. R., Shin, N., & Vaughn, B. E. (2013). Social competence in preschool children: Replication of results and clarification of a hierarchical measurement model. *Social Development*, 22(1), 163-179.
- Scanlan, T. K., & Lewthwaite, R. (1986). Social psychological aspects of competition for male youth sport participants: Predictors of enjoyment. *Journal of Sport Psychology*, 8(1), 25–35.
- Schultz, D.P., Schultz, S.E. (2016). *Theories of Personality*. Cengage Learning.
- Shannon, B., Sharp, L. A., Woods, D., & Kyle, F. P. (2021). Enhancing parental support through parent-education programs in youth sport: A systematic review. *International Review of Sport and Exercise Psychology*.
- Siekańska, M (2023) The factors influencing sports talent development in the opinion of Rhythmic Gymnastics coaches. *Nauki o Wychowaniu. Studia Interdyscyplinarne*, 16(1), 108-125.
- Smith, B., & McGannon, K. (2018). Developing rigor in qualitative research: Problems and opportunities within sport and exercise psychology. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 11(1), 101–121.
- Smith, B., Sparkes, A. C., & Caddick, N. (2014). *Judging Qualitative Research*. In *Research methods in sports coaching* (pp. 192-201). Routledge.
- Smith, S.E. (1997). *Deepening Participatory Action-research*. In *Nurtured by knowledge: Learning to do participatory action-research*, 173–264. New York Apex Press.
- Snell, P., Miguel, N., & East, J. (2009). Changing directions: Participatory action research as a parent involvement strategy. *Educational Action Research*, 17(2), 239-258.
- Tan, S. H., & Pang, J. S. (2023). Test anxiety: An integration of the test anxiety and achievement motivation research traditions. *Educational Psychology Review*, 35(1), 13.
- Temple, V. A., & Crane, J. R. (2016). A systematic review of drop-out from organized soccer among children and adolescents. *Soccer & Society*, 17(6), 856–881.
- Teques, P., Serpa, S., Rosado, A., Silva, C., & Calmeiro, L. (2016). Parental involvement in sport: Psychometric development and empirical test of a theoretical model. *Current Psychology*, 1–16.
- Thrower, S. N., Harwood, C. G., & Spray, C. M. (2017). Educating and supporting Tennis parents: An action research study. *Qualitative Research in Sport, Exercise and Health*, 9(5), 600-618.

- Thrower, S. N., Harwood, C. G., & Spray, C. M. (2019). Educating and supporting tennis parents using web-based delivery methods: A novel online education program. *Journal of Applied Sport Psychology*, 31(3), 303-323.
- Wagstaff, C.R.D., Hanton, S., & Fletcher, D., 2013. Developing emotion abilities and regulation strategies in a sport organization: An action research intervention. *Psychology of Sport and Exercise*, 14, 476-487.
- Wijaya, M. S., Hidayat, Y., & Sutresna, N. (2023). Integration of life skills through hockey in the framework of positive youth development. *Juara: Jurnal Olahraga*, 8(1), 639-647.
- Wuerth, S., Lee, M., & Alfermann, D. (2004). Parental involvement and athletes' career in youth sport. *Psychology of Sport and Exercise*, 5(1), 21-33.